

Posudek na bakalářskou práci Zuzany Glacnerové s názvem Československo-maďarské vztahy v letech 1920 – 1921

Mgr. Marek Junek, Ph.D.

Bakalářská práce Zuzany Glacnerové je věnována tématu československo-maďarských vztahů v letech 1920 – 1921. Tedy v období, které ve vzájemných vztazích naprosto jasně definoval rozpad Rakouska-Uherska, podpis Trianonské mírové smlouvy, převzetí moci admirálem Horthyho, pokusem o restauraci Habsburků v Maďarsku, snaha o revizi hranic, začleňování Slovenska do Československa a prvními pokusy definovat a vyhlásit slovenskou autonomii v rámci ČSR. Všechny tyto události vnášely negativní aspekty do vzájemných vztahů a oba nově vzniklé státy jen pomalu (a často marně) hledaly cestu ke vzájemné spolupráci.

Bakalářská práce otevírá navýsost citlivé téma, které přispívá k obohacení zkoumané problematiky. Především tím, že autorka si vybrala dvě významná periodika – Peroutkovu Tribunu a brněnské Lidové noviny a na statích zde zveřejněných staví základ svojí práce. Autorka detailně zná i základní literaturu (práce Romsicse, Hronského, Michely nebo Irmanové), které při své práci využívá. Při zpracování se ovšem nevyhnula mnoha nepřesnostem a některé z nich považuji za významná pochybení, která snižují hodnotu celé práce.

Za základní nedostatek považuji celkovou neujasněnost koncepce práce, kdy obsah neodpovídá názvu práce a cílům stanoveným v úvodu a samotná analytická část je spíše než československo-maďarským vztahům věnována pohledu Lidových novin a Tribuny na vývoj v Maďarsku a mezinárodní souvislosti, respektive na roli Slovenska v úsilí Maďarska revidovat poválečného uspořádání střední Evropy. Mezi další metodologický problém patří skutečnost, že ani jedno periodikum není zařazeno do žurnalistického a politického spektra meziválečného Československa a proto není jasné, čí pohled autorka bakalářské práce prezentuje (tedy jakou politickou a společenskou skupinu obě periodika reprezentují). A v práci také chybí aspoň stručná charakteristika autorů jednotlivých novinářských statí (s výjimkou Vavro Šrobára). V textu sice na několika místech uvádí, že se jedná o pohled obyvatel Československa, ale toto tvrzení není nijak doloženo a je nutno o podobném pohledu pochybovat (jedná se o pohled a názory části intelektuálních elit v Československu, které

nezastupovaly názor všech obyvatel). V závěru práce sice je zhodnocení, které by mohlo být vysvětlením výše uvedených výtek: „*Účelem mé práce nebylo zhodnocení dějin mezinárodních vztahů, nýbrž to, jak běžný Čech, respondent, vnímal dobovou atmosféru na československém pomezí.*“ Ovšem není zřejmé, co je to československé pomezí (a práce se jím jako takovým nezabývá a nedefinuje ho, maximálně v několika odstavcích je řešena otázka československo-maďarská hranice) a v dalších řádcích autorka píše, že československý recipient (už ne Čech) musel být při čtení ostražitý. Z toho tedy vyplývá, že až na základě přečteného si obyvatelé Československa teprve měli vytvořit vlastní názor. Z celkového konceptu práce a některých vyjádření autorky jde tedy spíše o percepci Maďarska v Československu a o formování veřejného mínění díky dobové žurnalistice, než o zachycení vzájemných vztahů v letech 1920-1921, i když ty jsou v práci také zachyceny – hlavně ve vztahu ke Slovensku a k činnosti Edvarda Beneše.

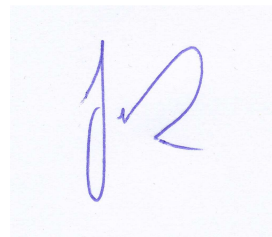
Mezi další drobná pochybení patří mezi ně nepřesné citace, kdy autorka se odkazuje na konkrétní části odborné literatury, ale na citovaných stránkách se nachází jiné informace (poznámka č. 7, 25, 27, 35 atd.). Současně jsou v práci nevhodně použity některé citáty. Např. na straně 10 autorka cituje uherského předsedu vlády Dezsö Bánffyho (citát o maďarské jednotě). Autorka ho nesprávně vkládá do kontextu českých snah o trialistické uspořádání Rakousko-Uherska. Správně tento citát má být vztažen na snahy nemaďarských národů v Uhrách federalizovat monarchii. Platí to i o následujícím citátu Jenö Rákosiho. Mezi další, i když menší chyby, patří citace slovenských textů. Většinou jsou uvedeny v jazyce originálu, na některých místech jsou přeloženy do češtiny. S citacemi souvisí i jejich písemná podoba. V textu na několika místech autorka používá proložený text, ale není ohraničen uvozovkami. Předpokládám, že je to citace, jen autorka zapomněla uvést uvozovky (např. str. 18, 26). Podobně úvodní kapitola, která ještě není založena na analýze novin, je příliš roztržitá a nedrží pohromadě.

Na mnoha místech textu jsou nepřesné stylistické, ale i odborné formulace. Na str. 21 se píše o Viktoru Dvortsákovi jako o hlavním ideovém vůdci Slováků, na téže straně se místo o ideji jednotného Československa píše o ideji jednotného Slovenska (má být Československa?); na str. 42 je Vavro Šrobár charakterizován jako „plnomocný diktátor Slovenska“, na téže straně je hodně nepřesná formulace postojů Andreje Hlinky, který se díky svému uvěznění „obrátil proti Čechům“. Poněkud nesrozumitelné je i tvrzení na str. 47: „*V té době totiž především katolická společnost na Slovensku vnímala svou identitu rozdílně ve srovnání s identitou*

českou. Česká strana však tyto úvahy vnímala nepochopitelně, jelikož Češi považovali Slováky za své bratry a slovenštinu za dialekt češtiny.“

Mezi stylistické a gramatické nedostatky patří některé nepřesnosti v textu, jako např. na str. 29 je uveden *plnomocník Dohody*, místo *zplnomocněnec Dohody*; na str. 30 *předsedal národní sněm*, místo *zasedal národní sněm*; na str. 38 ... *kteřá byla zřizena od maďarských předáků*, místo ... *kteřá byla zřizena maďarskými předáky*; velmi často jsou v textu špatně velká písmena, především v přídavných jménech a v neoficiálních názvech (Československá vláda, Maďarsko-francouzské sblížení), atd.

I přes ty výhrady (některé zásadního charakteru) autorka práce dokázala, že dokáže pracovat s dobovým žurnalistickým textem a dokáže ho analyzovat a formulovat závěry z analýzy vyplývající. Z tohoto důvodu doporučuji obhájení práce a bakalářskou práci hodnotím známkou dobře.

Marek Junek